

اسراء او معراج د نوي نبوت او نوي قيادت ځانگړتيا

سفر و کاوه موسی طور سینی ته   سفر و کاوه ادریس عیسی سما ته
محمد و خوت بالذات (عرش اعلی) ته   مقرب (قاب قوسین او ادنی) ته
فکر و کره ته بیان د ((ما اوحی)) ته   له زره څیرشه ته برهان د (مایغشی) ته

اسراء هغه ځمکنی رحله ده ، چه الله تعالی د رسول (ص) لپاره د شپي په اوږدو کي د مکي مکرمي نه فلسطین (قدس) ته .. د مسجد الحرام څخه مسجد الاقصی ته ممکنه کړه .

او معراج هغه سیاحت ؤ ، چي د ځمکي نه آسمان ته .. د قدس نه سموات العلا ته ، د آسمانونو هغي برخي ته چي لدی وړاندې بشر نه ؤ ورسیدلی (سدره المنتهی) او هغه لوری ته چي الله تعالی پري عالم دی .. ترسره شو . دغه دواړو سفرونو ته اسراء و المعراج ویل کیږی . د علماء د جمهورو په عقیده، رسول الله (ص) په ویننه (بجسده المبارک) معراج ته بیول شوی دی ، یوازی د دوه دریو تنو صحابو څخه نقل شوی ، چي رسول الله صلی علیه وسلم دیوه عجیب او غریب خوب په حالت کي دا سفر تر سره کړی دی ، خو د علماء د جمهورو په قول او استدلال دا تفسیر د دغي رباني معجزې له غرض سره سمون نه لری ، نو ځکه راجح قول دا دی ، چي رسول الله (ص) په ویننه دا سفر تر سره کړی دی .

په مکه مکرمه کي د رسول الله (ص) په ژوندانه کي اود اسلام دین ته د دعوت په ډگر کي دا دوي رحلي ځانگړی اهمیت لري ، وروسته لدې چي رسول الله (ص) په مکه مکرمه کي د الله جل جلاله د دښمنانو له لوری ډیر کړاونه او دردونه وزغمل ، اوبیا ئي گمان وکړ چي کیدای شي په طایف کي د طایف خلک تر قریشو بڼه معامله ورسره وکړی ، نو طایف ته ئي تشریف یووړ ، خو له بده مرغه هلته ئي تر قریشو ډیر ظالمان اوبي رحمه خلک ولیدل . د طایف خلکو خپل غلامان ، لوچک او بی بندبارة کسان درسول الله (ص) د ځورولو لپاره وگمارل ، رسول الله (ص) ئي په تیرو وویشته ، آن تر دې چي له مبارکو پښو ئي ویني بیدلي ، پداسي حال کي چي زید بن حارثه د رسول الله صلی الله علیه وسلم مولا هڅه کوله چي له رسول الله نه دفاع وکړی ، او هغو تیرو ته ئي ځان سپر کړي ، چي رسول الله (ص) پري ویشتل کیده ، ترڅو ئي سر دوه ځایه څیري شو .

رسول الله (ص) له طایف نه پداسي حالت کي ووت ، چي مبارکي پښي ئي زخمی وې ، او ویني ورنه بیدلي ، خو رسول الله (ص) دخپلو پښو زخمونو دومره ونه ځورواوه ، څومره چي د خلکو خبرو د ده مبارک زړه زخمی کړ . پدې وخت کي الله تعالی د غرونو ملائیکه رسول الله ته ولیرله ، د غرونو ملایکي رسول الله (ص) ته وویل : که غواړی په دوی باندې به دوه غرونه یوځای کړم ، دوی به د دوه غرونو تر منځ نابود کړم ، خو رسول الله صلی علیه وسلم سره له ټول عذابه چي په طایف کي ورسره مخ شو دا ونه منله ، چي د طایف خلک د دوو غرونو تر منځ نابود شي ، او وپي فرمایل : زه هیله من یم چي د دوی له نسله به داسي خلک پیدا شي ، چي د الله تعالی عبادت اوبندکي وکړی ، اود الله تعالی سره به څوک په خدایي کي شریک نه کړي . یا الله ! ته زما دې قوم ته هدایت وکړی ، دوی نه پوهیږی ..

لدې ټولو کړاونو نه وروسته الله تعالی رسول الله (ص) ته دا رحله برابره کړه ، له یوه لوری ئي دکړاونو اوتکلیفونو پاداش ورکړ اوله بل لوری ئي پدې پوه کړ چي کي د ځمکي اوسیدونکی له تا مخ اړوي ، خو د آسمان اوسیدونکی دې هرکلی کوی ، که دا خلک ستا د دعوت مخنیوی کوی ، خو الله تعالی دهرکلی کوی ، او پیغمبران د امامت منی . دا د الله تعالی له اړخه درسول الله تکریم او قدرداني وه ، او د دوهمي مرحلي لپاره د رسول الله (ص) روزل او تیارول وو .

اسرا او معراج او هجرت درسول الله (ص) په ژوندانه کي هغه روزونکی مرحلي وی ، چي رسول الله (ص) ئي د هغي بنسټيزي مرحلي لپاره تیارکړ ، هغه مرحله چي د جهاد او مبارزې مرحله وه ، د ټولو عربانو سره د وسلوالي مبارزه مرحله ، داسلامي حکومت د جوړولو مرحله ، د الله تعالی د احکامو د پلی کولو مرحله ، دا پداسي حال کي چي ټول عربان ئي په گده دښمنان وو ، بت پرستان له یوه لوری او مجوس له بل لوری ، او همدا راز یهودان او عیسویان ، چي په انجیل کي ئي د خپلو نفسی غوښتنو په بنسټ لاسوهني کړی وې ، او د توحید عقیده ئي له بت پرستی سره گډه کړي وه ، له دریم لوری ورسره دښمنی کوله . نوپکار وه تر څو نبي کریم (ص) د دغي مهمي او لویي مرحلي لپاره تیار شي ، تر څو د دغو ټولو جبهو سره پدې لږ شمیر کسانو او پدې نا چیزه وسله مقابله وکولای شي ، نو ځکه الله تعالی وغوښتل چي د آسمانونو او ځمکي نښي او معجزې وروښی ، قال الله تعالی : {سبحان الذي أسرى بعبده ليلاً من المسجد الحرام إلى المسجد الأقصى الذي باركنا حوله لنريه من آياتنا} ژباړه ((پاکي ده هغه ذات لره ، چي بیولئ ئي ؤ

دپاڼو شمیره: له ۱ تر ۳

افغان جرمن آن لاین تاسو په درنښت همکاري ته راوبولي . په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادښت: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکي په څیر و لولئ

بنده خپل (محمد) د شپې په يوه برخه كېني، د مسجد الحرام نه تر مسجد الاقصی پورې ، هغه چې برکت اچولی دی مور دهغه گرده راگرد ، ترڅو وروښو خپلې دقدرت نښې)) تر څو پدې کون اوځمکه اوآسمانونو کې د الله تعالی نښې او معجزې وويني، څرنگه چې الله تعالی په سورت النجم کې فرمایلی : لقد رأى من آیات ربه الكبرى ما زاغ البصر وما طغى. { ژباړه ((يقينا ده د خپل رب د قدرت هغه لويې نښې وليدې . نه وی اوښتې سترگې دمحمد بل لوری ته ، او نه هم تیرې شوې وې له خپل حده)) يعنی هر هغه څه چې رسول الله (ص) وليدل په پوره توجه او اتقان سره ئې وليدل ، وهر هغه څه ئې وليدل چې بايد ده پدې سفر کې ليدلى وى ، يعنی د ده مبارک نظر الله تعالی په هغو نښو متمرکز کړی ؤ، چې بايد ده پدې سياحت کې ليدلى وى ، الله تعالی ځکه دا لويې نښې وروښودې ، چې زړه ئې قوت پيدا کړی او اراده ئې د کفر او طاغوتونو په وړاندې د مبارزې لپاره ټينگه شي ، څرنگه چې الله تعالی د موسى (ع) سره هم په قران کریم کې ورته صورتحال مور ته بيان کړی ، کوم مهال چې موسى عليه السلام جابر فرعون ته ورته ، الله تعالی ده ته د خدايي نښې او معجزې وروښودې ، تر څو ئې اراده ټينگه او عزم ئې پوخ شي ، اود هغه سرکشه فرعون څخه ونه ویريری چې خلکو ته ئې ويل : انا ربکم الاعلى، وما علمت لکم من اله غيري . ژباړه :

((زه ستاسو تر ټولو لوړ رب يم ، زه ستاسو لپاره تر خپل ځان پرته بل اله نه پيژنم))

کله چې الله تعالی موسى عليه السلام مخاطب کړ او ورته ئې وفرمايل : { وَمَا تَلَكَ بِيَمِينِكَ يَا مُوسَى * قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّأُ عَلَيْهَا وَأَهُشُّ بِهَا عَلَى غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا مَآرِبُ أُخْرَى * قَالَ أَأَلْقَاهَا يَا مُوسَى * فَأَلْقَاهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَى * قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ سَتُعِيدُنَا سِيرَتَهَا الْأُولَى * وَاضْمُمُ يَدَكَ إِلَى جَنَاحِكَ تَخْرُجُ بَيضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ آيَةً أُخْرَى * لِنُرِيكَ مِنْ آيَاتِنَا الْكُبْرَى } ژباړه: ((اوڅه دي ستا په ښى لاس کې ای موسى، نو وويل موسى دا همسا ده زما، چې تکیه کوم پردې، او ځنډم پردې پانې د ونې چې ټويې شي پر پسونو زما، اوپدې همسا کې زما نورې هم ډيرې اړتياوې دي. بيا وفرمايل الله تعالی، چې وغورځوه دا همسا خپله ای موسى، نوپې وغورځوله خپله همسا، نو ناڅاپه شوه مار دا همسا، چې مندي بې وهلی ځغلنده. بيا و فرمايل الله تعالی موسى ته، چې ونيسه دا همسا او مه و یريره! زر به راوگرځو مور ستا دا همسا هماغه لومړنی شکل ته. او پيوست کړه خپل ښى لاس خپل تخرگ ته، چې راوبه وځي تک سپين روښانه اوځلانده، بې له عيبه. حال دا چې دا معجزه ده بله د دې لپاره، چې دروښو تا ته ځيني له هغو معجزو څخه، چې ډيرې لويې دي)) دا معجزې الله تعالی موسى(ع) ته د دې لپاره وروښودې تر څو بې اراده وعزم پوخ شي ، او اسلام ته د دعوت په لاره کې استقامت وکړی شي .

سربيره پدې چې اسرا او معراج د رسول الله (ص) لپاره د الله تعالی له اړخه تکریم او قدرداني وه ، خو د دې تر څنگ دې پيښې د مسلمانانو په راتلونکي ژوندانه کې ځانگړی اهميت درلود ، ځکه چې پدې شپه په مسلمانانو لمونځ فرض شو ، الله تعالی خپل غوره پيغمبر دمسجد الحرام نه د شپې په اوږدو کې بيت المقدس ته يووړ ، اوله بيت المقدس څخه ئې سدره المنتهى ته پورته کړ ، ترڅو لمونځ ورباندې فرض کړی ، اود مسلمانانو په ژوندانه او ټولنه کې ئې د دې فريضې له اهميت او ارزښت نه خبر کړی ، هغه فريضه چې د بنده او الله تعالی تر منځ رابطه قايموی ، پدې فريضه کې په لومړی ځل پنځوس لمنځونه فرض کړی شول ، بيا رسول الله (ص) د موسى عليه السلام په اشاره پرلپسې د الله تعالی نه د خپلو امت اړوند د تخفيف غوښتنه کوله ، تر څو چې پينځه لمنځونه فرض شول ، او ويل شوی ، چې دا لمنځونه په عمل کې پينځه لمنځونه دی ، خو اجر ئې د پنځوسو لمنځونو دی.

که د رسول الله (ص) پورته کيدل سدره المنتهى ته د هغه مبارک (معراج) دی، خو د هر مسلمان معراج دالله تعالی لوری ته دهغه لمونځ دی. دا پوښتنه پيدا کيږی ، چې ولې رسول الله (ص) د مسجد الحرام نه آسمانونو ته پورته نه شو؟ ولې يوځل بيت المقدس ته د شپې په اوږدو کې يووړشو، او بيا له هغه ځايه آسمانونو ته پورته شوو ؟ بيت المقدس ته در رسول الله (ص) وړل ، مقصود کار ؤ. هلته رسول الله (ص) ته د الله تعالی دقدرت دلایل او نښې وښودل شوی ، په هغه ملک کې چې مسجد الاقصی او بيت المقدس واقع دی الله تعالی ډير ظاهری او باطنی برکتونه ايښی دي ، له مادی اړخه له سرشارو چينو ، نهرونو، غلې، ميوې، اود نورو نعمتونو وطن دی، او په روحانی لحاظ د پيغمبرانو او رسالتونو کور او مدفن دی.

په بيت المقدس کې رسول الله ته د پيغمبرانوهرکلی ويل ، او د هغوی امامت کول ځانته دلالت لری . هغه پدې دلالت کوی ، چې گواکې مشري يوه نوی امت اونبوت يوه نوی پيغمبر ته وليږدول شول . يو نړيوال نبوت د ټول بشریت لپاره نبوت، نه دا چې پريوه قوم او يوې زمانې پورې منحصر وى، دا دټولو خلکو لپاره د قيامت تر ورځې نبوت دی، دا دهرې زمانې او هر ځای لپاره نبوت دی، دا هر اړخيزه رسالت دی، چې دې قيامت تر ورځې به روان وى د پيغمبرانو امامت پدې دلالت کوی، چې دا د هماغه نبوت سلسله ده چې الله تعالی د بشریت دلارښوني لپاره پيل کړی ده، اود اذل نه تر ابده د دې لارښوني نوم اسلام دی. خودا ځل د دې نبوت ځانگړتيا دا ده چې داد ټول بشریت لپاره نبوت دی. دپيغمبرانو اورسالتونو ځمکې ته، چې پکې ابراهيم ، اسحاق ، موسى وعيسى عليهم السلام وو، د رسول الله (ص) تلل، پدې دلالت کوی چې دا ټوله يوه سلسله ده ، دا ټوله دالله تعالی له لورې ده ، او دا نوي پيغمبري اوقيادت هم د الله تعالی له لورې دی .

پای

اسراء اومعراج د دي نوى نبوت او نوى امت يوه رباني معجزه ده ، چي له نورو نبوتونو او امتونو څخه يي بيلوى .
الله تعالى دى د دي رباني معجزې برکت پردي امت کيردى ، ترڅود خپلوديني او انساني مسوليتونو اړوند استقامت
وکړى شي.
پاى

د پاڼو شمېره: له ۳ تر 3

افغان جرمن آنلاین په درښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادښت: د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په ځیر و لولئ